

ПОГОДЖУЮ:

Директор Департаменту
материнства, дитинства
та санаторного забезпечення
МОЗ України

_____ Р.О.Моїсеєнко
„_____” _____ 200__ р.

**Орієнтаційна Програма
“Здоров'я Підлітків”
для Медичних Працівників
та інших спеціалістів, що
надають медико-соціальні
послуги підліткам**

**Посібник для
Учасника**

Київ 2009 р.

*Посібник учасника адаптовано Міністерством охорони здоров'я
України відповідно до Орієнтаційної Програми
“Здоров'я Підлітків” рекомендованої
Всесвітньою організацією охорони здоров'я.*

Всесвітня організація охорони здоров'я.

Орієнтаційна Програма “Здоров'я підлітків” для Медичних Працівників і інших фахівців, що надають медико-соціальні послуги підліткам.

Зміст: Посібник для учасника – Текст для друку

1. Медико-соціальні послуги, дружні до підлітків 2. Поведінка підлітків
3. Медичний персонал – освіта 4. Навчальні матеріали I. Назва

ISBN 92 4 459126 X

(Класифікація NLM: WA 330)

© Всесвітня організація охорони здоров'я, 2009

Усі права зарезервовані. Публікації Всесвітньої організації охорони здоров'я можуть бути отримані у Відділі збуту та розповсюдження, Всесвітня організація охорони здоров'я, 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland (тел.: +41 22 791 2476; факс: +41 22 791 4857; електронна пошта: bookorders@who.int). Запити для отримання дозволу на відтворення чи переклад публікацій ВООЗ – чи то для продажу чи для комерційного розповсюдження – слід направляти у Відділ публікацій за вказаною вище адресою (факс: +41 22 791 4806; електронна пошта: permissions@who.int).

Позначення, що використовуються у даному виданні, та матеріали, що наводяться в ньому, ні в якому разі не виражають думку Всесвітньої організації охорони здоров'я щодо юридичного статусу будь-якої країни, території, міста чи району, їх уряду чи їх кордонів. Пунктирними лініями на картах позначені приблизні кордони, відносно яких ще не досягнуто повної згоди.

Згадування конкретних компаній чи продукції деяких виробників не означає, що Всесвітня організація охорони здоров'я надає їм перевагу відносно інших, що є аналогічними, але не згадуються в тексті. Виключаючи помилки та пропуски, назви патентованої продукції виділяються початковими прописними літерами.

Всесвітня організація охорони здоров'я не гарантує, що інформація, яка міститься у даній публікації, є повною та правильною, та не несе відповідальності за будь-який збиток, що виник у результаті її використання.

Зміст

- А. ВСТУП
- Б. ЗНАЧЕННЯ ПІДЛІТКОВОГО ПЕРІОДУ ТА ЙОГО ВАЖЛИВІСТЬ ДЛЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
- В. СТАТЕВЕ ТА РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКІВ
- Г. МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ, ДРУЖНІ ДО ПІДЛІТКІВ
- Д. ЗАКЛЮЧЕННЯ
- Є. ПРОФІЛАКТИКА ВАГІТНОСТІ У ПІДЛІТКІВ
- Ж. МОЛОДІ ЛЮДИ ТА ВЖИВАННЯ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН
- З. МОЛОДІ ЛЮДИ ТА ВІЛ

Бібліотечний каталог ВООЗ

Всесвітня організація охорони здоров'я

Орієнтаційна програма “Здоров'я підлітків” для медичних працівників та інших спеціалістів, що надають медико-соціальні послуги підліткам

Зміст: Посібник для учасника – Текст для друку

1. Медико-соціальні послуги для підлітків 2. Поведінка підлітків
3. Персонал медичний, соціальні працівники, викладачі – освіта 4. Навчальні матеріали I.
Назва

ISBN 92 4 459126 X

(Класифікація NLM: WA 330)

© Всесвітня організація охорони здоров'я, 2006

Усі права зарезервовані. Публікації Всесвітньої організації охорони здоров'я можуть бути отримані у Відділі збуту та розповсюдження, Всесвітня організація охорони здоров'я, 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland (тел.: +41 22 791 2476; факс: +41 22 791 4857; електронна пошта: bookorders@who.int). Запити для отримання дозволу на відтворення чи переклад публікацій ВООЗ – чи то для продажу чи для комерційного розповсюдження – слід направляти у Відділ публікацій за вказаною вище адресою (факс: +41 22 791 4806; електронна пошта: permissions@who.int).

Позначення, що використовуються у даному виданні, та матеріали, що наводяться в ньому, ні в якому разі не висловлюють думку Всесвітньої організації охорони здоров'я щодо юридичного статусу будь-якої країни, території, міста чи району, їх уряду чи їх кордонів. Пунктирними лініями на картах позначені приблизні кордони, відносно яких ще не досягнуто повної згоди.

Згадування конкретних компаній чи продукції деяких виробників не означає, що Всесвітня організація охорони здоров'я надає їм перевагу відносно інших, що є аналогічними, але не згадуються в тексті. Виключаючи помилки та пропуски, назви патентованої продукції виділяються початковими прописними літерами.

Всесвітня організація охорони здоров'я не гарантує, що інформація, яка міститься у даній публікації, є повною та правильною, та не несе відповідальності за будь-який збиток, що виник у результаті її використання.

Висловлення вдячності

Орієнтаційна Програма “Здоров’я Підлітків” для Медичних Працівників була розроблена Департаментом здоров’я та розвитку дитини та підлітка Всесвітньої організації охорони здоров’я у співробітництві зі штаб-квартирами “Комонуелт Медікал Траст” та ЮНІСЕФ та Регіональним бюро Центральної та Східної Європи, Співдружністю Незалежних Держав і країнами Балтії. Орієнтаційна Програма “Здоров’я Підлітків” була доопрацьована й адаптована в Україні з метою її використання для підготовки спеціалістів, які надають медико-соціальні послуги підліткам, та активного залучення самих підлітків.

Орієнтаційна програма була задумана та розроблена за активною участі тих, хто повинен реалізовувати її, – медичних працівників, що працюють у державному, добровільному та приватному секторах, а також тих, хто повинен користуватися її плодами, – самих підлітків, шляхом проведення спільних робочих семінарів, які відбулися в усіх шести регіонах ВООЗ.

Ми висловлюємо вдячність окремим особам та організаціям, які внесли свій внесок у її розробку, як безпосередньо – шляхом підготовки відповідних матеріалів, так і опосередковано – як учасники спільних робочих семінарів із таких країн: В’єтнаму, Єгипту, Замбії, Індії, Індонезії, Камбоджі, Китаю, Малайзії, Монголії, Об’єднаного Королівства, Нідерландів, Нікарагуа, Сенегалу, Сент-Лусії, Уганди та Філіппін.

Висловлюємо вдячність дитячому фонду ООН UNICEF, Фонду народонаселення ООН (UNFPA) у співробітництві з молодіжною консультативною радою, робочій групі МОЗ України за внесок у доопрацювання й адаптацію для використання Орієнтаційної Програми “Здоров’я Підлітків” в Україні.

Нам важко перерахувати прізвища всіх осіб і назви всіх організацій – авторів цієї праці, але ми з вдячністю визнаємо їх безцінну допомогу. Разом із тим ми хотіли би виразити вдячність таким особам та організаціям за особливий внесок, який вони внесли в цю працю:.

Висловлюємо вдячність дитячому фонду ООН UNICEF, Фонду народонаселення ООН (UNFPA) у співпраці з молодіжною консультативною радою, робочій групі МОЗ України за внесок у доопрацювання й адаптацію для використання модулю «Профілактика вагітності у підлітків» Орієнтаційної програми ВОЗА «Здоров’я підлітків» в Україні

В адаптації даної програми Орієнтаційної програми ВООЗ узяли участь представники різних організацій, які мають досвід у підготовці та впровадженні профілактичних програм для Підлітків і молоді. Висловлюємо особливу вдячність експертам, робочої групи, а саме:

Олені Саковіч,	координатору програм «ВІЛ/СНІД, здоров'я та розвиток» Представництва Дитячого фонду ООН(ЮНІСЕФ) в Україні;
Анастасії Думчевій	керівнику проекту «Здоров'я громади та родини» Регіонального бюро ВООЗ в Україні;
Борису Ворнику	заступнику директора Фонду народонаселення ООН в Україні
Світлані Осташко	начальнику відділу організації медичної допомоги дітям Департаменту материнства, дитинства та санаторного забезпечення МОЗ України;
Олені Мешковій	заступникові генерального директора з організаційно-методичної роботи НДСЛ «ОХМАТДИТ»; заслуженому лікарю України
Людмилі Пархоменко	д.м.н., професору, завідуючій кафедри Підліткової медицини Харківської медичної академії післядипломної освіти;
Лідії Романенко	завідуючій методично-організаційним моніторинговим центром НДСЛ «ОХМАТДИТ»;
Олені Анопрієнко	завідуючій центру медико-психологічної, соціально-реабілітаційної допомоги НДСЛ «ОХМАТДИТ»;
Ірині Микичак	заступнику начальника Головного управління охорони здоров'я Львівської державної адміністрації;
Олені Голоцван	к. м. н.; національному тренеру ЮНІСЕФ
Наталії Лук'яновій	директору Державної соціальної служби для сім'ї, дітей і молоді

Посібник Орієнтаційної Програми “Здоров’я Підлітків” - для учасника

ISBN

Передмова

Більше одного мільярда підлітків, що проживають на всіх шести континентах, – це оплот майбутнього розвитку та процвітання нашого світу. Сьогодні цим юнакам і дівчатам доводиться долати величезні труднощі, для того щоб встати на активний і діяльний життєвий шлях, коли вони стануть дорослими. Багатьом людям та установам потрібно внести важливий внесок у справу сприяння здоровому розвитку підлітків і попередження та рішення проблем з їх здоров’ям, де б і коли вони не виникали. І в тому, і в іншому випадку медичним працівникам (середньому медичному персоналу, лікарям) та іншим спеціалістам, що надають послуги підліткам (психологам, соціальним працівникам, учителям та іншим) необхідно виконати велику роботу.

Заходи з аналізу ситуації й оцінки потреб, проведені у різних частинах світу, вказують на те, що медичні працівники повинні удосконалювати свої професійні якості та навички спілкування, які дозволять їм ефективно працювати з підлітками та чуйно реагувати на їхні проблеми.

Ця орієнтаційна програма дає медичним працівникам та іншим спеціалістам, що надають медико-соціальні послуги, необхідну інформацію про особливі якості підлітків і про належні підходи до задоволення їх потреб і вирішення проблем із здоров’ям. Вона дозволить їм підвищити свою професійну майстерність і ставитися до підлітків із більшою увагою та чуйністю.

Список використаних скорочень

АРТ – антиретровірусна терапія
ВІЛ – вірус імунодефіциту людини
ВООЗ – Всесвітня організація охорони здоров’я
ВПГ – вірус простого герпесу
ДКТ – добровільне тестування та консультування
ЗПСШ – захворювання, що передаються статевим шляхом
ІМАІ – комплексне ведення хвороб у підлітковому та дорослому віці (Integrated Management of Adolescent and Adult Illness Guideline)
ІПСШ – інфекції, що передаються статевим шляхом
КФД – комбінована терапія фіксованими дозами
ЛЖВ – люди, що живуть з ВІЧ
ЧСЧ – чоловіки, що мають секс з чоловіками
ОІ – опортуністичні інфекції
ООН – Організація Об’єднаних Націй
ПМД – передача ВІЧ від матері до дитини
ППК – профілактика після контакту
ППМД – профілактика передачі ВІЧ від матері до дитини
ТБ – туберкульоз
ТКМП – тестування на ВІЧ і консультування за ініціативою медичного працівника
СІН – споживачі ін’єкційних наркотиків
СНІД – синдром набутого імунодефіциту
ЮНІСЕФ – Міжнародний Об’єднаний Фонд Допомоги Дітям ООН (UNICEF, United Nations International Children's Emergency Fund)
ЮНЕЙДС- Об’єднана програма ООН по ВІЧ/СПІДу (UNAIDS, Joint United Nations Programme on HIV/AIDS)